

Introductie

Weet u wat een raadslid doet? En waar de gemeenteraad besluiten over neemt? Als inwoner van de gemeente Rheden heeft u vrijwel dagelijks direct of indirect te maken met het werk van de gemeenteraad zonder dat u zich dat misschien direct realiseert. Daarnaast kunt u als inwoner op verschillende manieren invloed uitoefenen op de gemeentepolitiek.

De gemeenteraad van Rheden vindt het belangrijk dat inwoners weten wat de gemeenteraad doet. Daarom geven wij u op deze pagina's informatie over het politieke moment van het jaar: het vaststellen van de begroting in de Begrotingsraad.

Begrotingsraad Rheden

Wanneer: Dinsdag 7 november 2023
Waar: Raadzaal, Stadhuis Arnhem
Tijd: vanaf 13:00 uur

Zo werkt de Begrotingsraad

In deze rubriek vindt u informatie over hoe de raad werkt. Deze keer staat het vaststellen van de begroting centraal. Wat houdt een begroting eigenlijk in? En hoe stelt een gemeenteraad deze vast?

Wat is een begroting eigenlijk? De begroting is het financiële huishoudboekje van de gemeente. In de begroting laat de gemeente zien wat de plannen voor het aankomende jaar zijn en hoeveel deze plannen kosten.

moment van het jaar. De politieke partijen kunnen tijdens de vergadering wijzigingen voorstellen. Dit wordt gedaan door moties en amendementen. Met een amendement wordt er direct iets gewijzigd in de begroting. Met een motie wordt er een opdracht meegegeven aan het college. Wanneer een meerderheid van de raad voor een motie of amendement stemt wordt deze aangenomen en de begroting gewijzigd. Bent u benieuwd naar de begroting en andere informatie? Ga dan naar onze website www.rheden.nl/gemeenteraad en kies voor agenda's en stukken. De Begrotingsraad met alle documenten zijn hier te vinden.

Het college van burgemeesters en wethouders maken de begroting. De gemeenteraad stelt deze vervolgens vast in een raadsvergadering. Het vaststellen van de begroting door de raad is het politieke

Vragen of inspreken?
griffie@rheden.nl

Contact

Dit is een uitgave van de gemeente Rheden
Postbus 9110
6994 ZJ De Steeg
T: (026) 49 76 911
e-mail: griffie@rheden.nl / raadsleden@rheden.nl
website: www.rheden.nl/gemeenteraad
twitter: @RaadRheden

Van de partij

Bouwen aan een sterke samenleving

De begroting is dit jaar spannend. De afgelopen jaren had de gemeente steeds weer te maken met tekorten. We moesten van het Rijk méér uitvoeren, maar kregen daarvoor minder geld. En dat niet alleen. Onze gemeente kent grote sociaal-economische problemen. Problemen die wij willen aanpakken. Maar we hebben zeer lage lokale belastingen. Veel lager dan gemeenten in de regio. GroenLinks vindt dit niet in evenwicht.

Knokken voor wat kwetsbaar is

Bouwen aan een sterke samenleving staat bij ons voorop. We willen investeren in groepen die onze steun nodig hebben. Alleen dan bouwen we aan een sterke en gezonde gemeente. Ook financieel. En juist in financieel onzekere tijden knokken wij voor wat kwetsbaar is.

Groen, sociaal en dichterbij

Gelukkig is het gelukt om de ambities van de coalitie in de begroting te laten bestaan. Ambities die 'groen, sociaal en dichterbij' zijn. Ondanks de financiële spanning. Dit betekent wel dat we iets van de samenleving gaan vragen. Zowel aan lokale belastingen als de inzet van vrijwilligers. Voor GroenLinks geldt altijd: de sterkste schouders, de zwaarste lasten. Daarmee bouwen we aan een stevige basis voor een financieel stabiele toekomst.

Tim Endevelde
GL.t.endevelde@rheden.nl

Van de partij

De begroting, ons huishoudboekje

De gemeente heeft net als u een huishoudboekje: de begroting. En net als bij u thuis moeten inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn. De gemeentebegroting gaat over 135 miljoen euro, waarvan 80% bestemd is voor het uitvoeren van wettelijke taken en organisatiekosten. Daar hebben we als gemeenteraad geen keuze in.

We hebben wel invloed op de resterende 20 procent, zo'n 27 miljoen. Geven we bijvoorbeeld miljoenen uit aan een extra energietoeslag, niet alleen voor mensen tot 120 procent van het minimumloon maar ook de groep tot 150 procent? Of zetten we extra in op de Duurzaamheidsagenda 2023-2026, de uitkomsten van ons Burgerberaad?

Hoe verhoudt het een nu zich tot het ander? Niet alles kan, net zoals u thuis moeten wij keuzes maken.

We doen dat naar eer en geweten. Met altijd het algemeen belang voor ogen met een politieke overtuiging: voor D66 het sociaal-liberalisme. Daarbij ligt de focus op ieders eigen kracht en verantwoordelijkheid. In het geval van de extra energietoeslag betekent het, dat de eerste reflex niet 'compenseren' zou moeten zijn, maar 'uitdagen'. Kijk wat je zelf kunt doen aan besparen en verwacht niet gelijk dat de overheid het wel voor je oplost met extra geld.

Erik Roumen
D66.e.roumen@rheden.nl

Van de partij

Bezint eer ge begint

Op 7 november 2023 praat de gemeenteraad over de programma-begroting. De begroting is een plan hoe het huishoudboekje van de gemeente Rheden er voor 2024 gaat uitzien. Wat willen we bereiken en wat mag het kosten moeten bekend zijn zodat de organisatie weet waar de prioriteiten voor het jaar 2024 liggen.

De dienstverlening aan onze inwoners is natuurlijk prioriteit een, maar in tijd van financiële schaarste moeten er politieke keuzes worden gemaakt. Uitgangspunt bij de begroting is dat deze sluitend is en dat de voorstellen realistisch zijn.

Deze begroting is sluitend maar in onze optiek wij niet realistisch. De oorzaak hierin is te vinden dat het sluitend maken is gebaseerd op in kaart gebrachte (mogelijke) bezuinigingen (€11 M). Deze bezuinigingen zijn niet realistisch want de onderbouwing, kans van slagen en mogelijke effecten ontbreken. Dat is een groot risico. De dekking voor alles wat niet in 2024 wordt gerealiseerd wordt gefinancierd uit de algemene reserves (nu €5M). In dat geval zal de provincie de gemeente onder verscherpt toezicht plaatsen. Dan staan we niet meer aan het roer.

Met deze begroting worden geen fundamentele keuze gemaakt en worden alle consequenties doorgeschoven naar 2025 en daarna. Die verantwoordelijkheid willen wij niet nemen.

Martinique Visser
vvd.m.visser@rheden.nl

Van de partij

Grote zorgen

Wij maken ons grote zorgen over de begroting. Op het eerste gezicht lijkt het College van B&W een sluitende begroting te presenteren aan de gemeenteraad. Maar wie goed kijkt ziet dat deze is gebaseerd op veel te rooskleurige toekomstscenario's. Volgens ons neemt het College daarmee te grote risico's.

Goed begroten begint met het op orde brengen van het huishoudboekje. Het is belangrijk om in deze lastige tijd geen nieuwe schulden maken. Maar wat echt niet kan is doorgaan alsof er niks aan de hand is en de rekening vervolgens neerleggen bij de inwoners. En dat gebeurt wel. Om de slechte cijfers van de laatste jaren te compenseren stelt het College nu voor om de OZB komend jaar te verhogen met maar liefst 12%!!

Voor het CDA is begroten iets anders dan geld uitgeven: niet alles kan, niet alles hoeft meteen. Ambities zijn goed maar moeten betaalbaar blijven. Zowel nu als voor de generaties na ons. De zorg voor onze inwoners staat daarbij altijd voorop.

Cyril Weijers
cda.c.weijers@rheden.nl

Van de partij

Er is te weinig geld. Wie betaald?

Rheden heeft het financieel zwaar. Sinds de decentralisaties heeft Rheden het moeilijk. Het Rijk heeft daar schuld aan, maar we hebben wel een huishoudboekje dat op orde moet. Nu de reserves bijna op zijn komen er fundamentele keuzes aan. In deze begroting doet het College een voorzet.

Het College zet, in jargon, 'spanning op de begroting'. Dat betekent: we boeken besparingen in, maar weten dat er reële risico's zijn dat we die niet (helemaal) realiseren. En dat wordt spannend met een beperkte reserve.

Ook wordt de OZB met 9% verhoogd. Dat levert 900.000 euro op. Een flink bedrag wat ons ruimte geeft. Echter hebben we in het coalitieakkoord afgesproken dat we rekening zouden houden met de koopkracht. En die is nauwelijks gestegen.

Wij begrijpen de noodzaak om, in financieel moeilijke tijden, van iedereen een bijdrage te vragen. Een verhoging van de OZB is onontkoombaar. Zeker omdat je in Rheden, vergeleken met de rest van Gelderland, relatief heel weinig betaald. Maar 9% vinden wij wel erg veel. Daarom doen we ons uiterste best om met een amendement te komen om die stijging te dempen. Dat zal wel uit andere budgetten moeten komen. Daar zijn we nu druk mee bezig.

Thomas Eskes
GPRB.t.eskes@rheden.nl

Van de partij

Samen moeten we het doen

Naast alle zorgen in de wereld komt er ook dichtbij veel op ons af. Hoe houden we een gemeente waarin het goed leven is? Hoe doen we recht aan elkaar, natuur en milieu en woningzoekenden? Hoe krijgen we een warm huis, ook in de toekomst. Dat alles raakt aan de begroting van de gemeente.

De gemeente heeft moeite de eindjes aan elkaar te knopen. De afgelopen jaren hebben we de lasten (ozb) laag gehouden. Maar door stijgende en onvoorspelbare kosten hebben we ingeteerd op aan de hand is en de rekening vervolgens neerleggen bij de inwoners. En dat gebeurt wel. Om de slechte cijfers van de laatste jaren te compenseren stelt het College nu voor om de OZB komend jaar te verhogen met maar liefst 12%!!

Komend voorjaar willen we als gemeenteraad goed nadenken over wat de gemeente in de toekomst nog wel kan doen en wat niet en wat dat mag kosten. Dat bepaalt de begrotingen van 2025 en daarna.

We staan voor grote uitdagingen. Alleen samen, als inwoners, verenigingen, bedrijven en gemeente, kunnen we die aanpakken. De ChristenUnie nodigt u uit om daarin mee te denken. Ideeën? Stuur een e-mail naar fractie@rheden.christenunie.nl.

Hendri Witteveen
cu.h.witteveen@rheden.nl

Van de partij

Koester het sociale wat je hebt!

Op 7 november gaat de gemeenteraad de begroting van de gemeente bespreken. Wij vergelijken dat altijd met een huishoudboekje van een gezin. Met het inkomen van de gemeente dat er nu is, halen we het met de hakken over de sloot. Er blijft weinig over om een risico (bijvoorbeeld een kapotte wasmachine in een huishouden) op te vangen. In het huishoudboekje van de gemeente maken de stijgende loonkosten en inflatie alles duurder.

De kosten voor zorg en jeugdzorg worden groter. Onze gemeente heeft voor een dorpse gemeente, grotere stadse problemen. Het geld dat we van het Rijk krijgen, is lang niet altijd genoeg. Vergelijk dit bijvoorbeeld met een inkomen van een huishouden, dat niet hoog genoeg is om de boodschappen van te betalen. De gemeente moet goed rekenen en sparen.

Voor ons als PvdA voelt het alsof we iedere cent moeten omdraaien. Dat betekent dat we keuzes moeten maken. Wat doen we met belastingen? Welke uitgaven kunnen anders of minder? De PvdA kijkt dit altijd vanuit onze idealen en ons coalitieakkoord. Een belangrijk uitgangspunt: we willen de sociale voorzieningen (bijvoorbeeld buurthuis, bibliotheek) die er nu zijn, houden. Deze maken Rheden sociaal!

Marleen Noorland
puda.m.noorland@rheden.nl

Van de partij

"Een heldere maar kleurrijke begroting"

De begroting biedt een veelbelovend toekomstperspectief, maar heeft verheldering.

Een eenduidig beleid voor de bescherming van natuur is cruciaal in een tijd waarin de natuurrisico's ons met zorgen vervult. Behoud en verbetering wordt wel benoemd, maar meer duidelijkheid is noodzakelijk. Onze inwoners hebben recht op meetbare doelen (zonder ruimte voor willekeurige interpretaties), transparantie en participatie. Ik zou graag willen dat onze inwoners erop vertrouwen dat ons college het natuurbelang in al onze prachtige natuurgebieden ten alle tijde laat prevaleren. De schijn van een economisch belang van een ondernemer in ons natuurgebied zou dan bijvoorbeeld niet eens een zorg moeten zijn.

Inclusie en diversiteit wordt in de begroting gelukkig wel aangekaart, maar heeft concretisering. De wens voor diversiteit moet vertaald worden naar herkenbare en zichtbare acties om gelijke kansen voor alle inwoners te bevorderen in een gemeente waar iedereen zich welkom voelt.

Ik hoop dat ons college deze begrotingskwesties serieus oppakt en concrete plannen opstelt voor de bescherming van onze natuur en inclusie & diversiteit. Daadkracht en transparantie zijn de sleutels tot een prachtige toekomst in onze bijzondere gemeente. Inwoners verdienen niet alleen mooie woorden, maar vooral tastbare resultaten en zonder schijn van willekeur.

Rosanna Huertas Mulkhuyse
D66.r.huertas@rheden.nl

Vragen of inspreken?
griffie@rheden.nl

Van de partij

Rheden 500 jaar

Het gist en het borrelt in gemeenteland. De zelfstandigheid van gemeenten komt steeds zwaarder onder druk. Voorbeelden genoeg.

De gemeente Renkum denkt het niet meer zelfstandig te kunnen bolwerken en onderzoekt een samengaan met Wageningen en Arnhem. Renkum had ook een oogje op Rheden geworpen maar ondanks de wederzijdse overeenkomsten ligt een samengaan niet voor de hand want Arnhem ligt ertussen.

Naast Renkum worstelen meer gemeenten in onze omgeving met dit probleem. Westervoort vecht al langer wanhopig voor haar voortbestaan. Ook Doesburg lijkt aan het einde van haar Latijn en beraadt zich over de toekomst. En Rozendaal houdt vooral het hoofd boven water dankzij intensieve samenwerking met Rheden. Voorlopig hoeft Rheden niet te vrezen voor haar zelfstandigheid. De Rhedense begroting voor de komende jaren toont financiële overschotten in 2024 en 2025. Maar we mogen de kop niet in het zand steken. Overheveling van steeds meer rijkstaken naar gemeenten tast de gemeentelijke (bestuurs)kracht aan. En "ravijnjaar" 2026 komt in zicht. Dan worden de Nederlandse gemeenten met miljarden gekort. Daarbij stuurt het rijk aan op schaalvergroting. Dat heeft gevolgen voor zowel de inwoners als voor de gemeentelijke organisatie. Als we "Rheden 500 jaar" willen vieren moeten we op ons qui-vive zijn en blijven!

Theo Kooijmans
upr.t.kooijmans@rheden.nl